

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_31_SLOVANE		
Název materiálu:	Slované		
Předmět:	dějepis	Ročník:	7.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	12. 11. 2012
Jméno autora:	Mgr. Martina Šlapalová		
Klíčová slova:	Slované, způsob života		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Seznámení žáků se způsobem života starých Slovanů, porovnání jejich tehdejšího způsobu života s životem dnes.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	K učení		
Anotace, metodický list:	Žáci obdrží text s popisem života Slovanů, na zadané otázky písemně odpovídají, potom společně popisujeme život Slovanů.		
Použité zdroje:	Mandelová, Helena: Na úsvitu českých dějin, s.8-9, Albatros, Praha 1995. ISBN 80-00-00203-5		

Popis hodiny	<p>Žáci obdrží text. Mají za úkol text přečíst a najít odpovědi na zadané otázky. Po samostatné práci je nalosujeme do dvojic a ve dvojicích si odpovědi kontrolují, doplňují, upravují.</p> <p>Na závěr společně vyhodnocujeme odpovědi a ujasňujeme si, jak Slované žili, čím se živili, co chovali, pěstovali.</p>
---------------------	---

1. Kdo byl Kosmas a jak souvisí s prvními Slovaný?
2. Kdo žil na území, kam přišli Slované? Jaké měli se Slovaný vztahy?
3. Jak dlouho už tu před příchodem Slovanů lidé žili? Podle čeho to víme?
4. Čím se živili Slované? Co pěstovali a jak tyto plodiny využívali? Co chovali?
5. Jaká nářadí používali, z čeho ho vyráběli?
6. Jak a čím obdělávali pole?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O prvních Slovanech u nás

Na naše území přišli první Slované koncem pátého století a v západních Čechách se objevili *na začátku století šestého*. Nebyl to kraj zcela liduprázdný, jak jej popisuje v nejstarší české kronice kněz Kosmas. Slované se usadili v zemi, která obývána byla, ale lidí tu žilo jen málo.

Sídlili tu Germáni, snad zbytky Markomanů, s nimiž v předcházejících staletích bojovali Římané; ti také zaznamenali jejich jméno. Germánské kmeny žily v Čechách asi pět století, poté co zřejmě porazily Kelty, první obyvatele našich zemí, které — také díky Římanům — známe jménem. Před nimi tu žili lidé asi pět set tisíc let. Byli to lovci — svědčí o tom archeologické nálezy: kamenné nástroje, uhlíky ohnišť, výjimečně i zbytky koster. Z doby asi před sedmi tisíci lety pocházejí nálezy keramiky. Hliněné nádoby prozrazují zemědělce. Tyto skupiny

obyvatel dokážeme rozlišit jen podle rozmanitých tvarů a výzdoby nádob či jiných předmětů, např. zbraní nebo šperků.

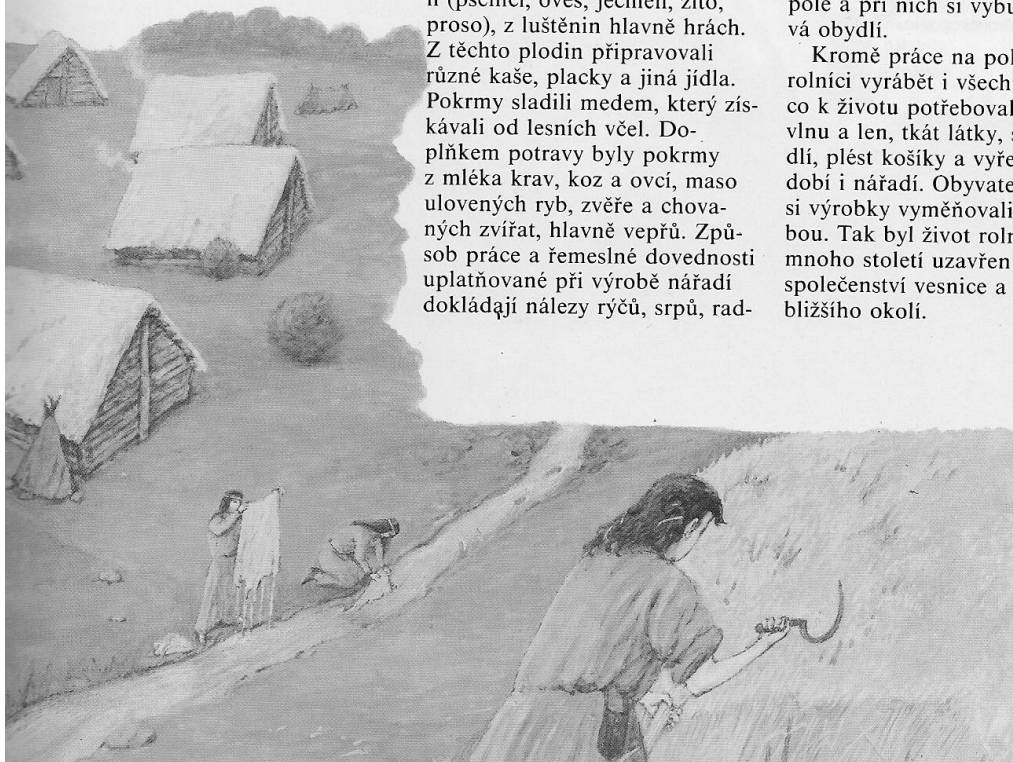
Zdá se, že když Slované přišli do Čech, žili s Germány v přátelských vztazích. V severních Čechách byly totiž nalezeny pozůstatky slovanských i germánských chat v blízkém sousedství.

Protože hlavní obživou Slovanů bylo zemědělství, osídlili úrodná povodí řek a teprve mnohem později se usazovali i v krajinách s vyšší nadmořskou výškou (nad 400 m n. m.). Stejně jako ve své pravlasti získávali i v novém domově obživu prací na poli a chovem domácích zvířat. Pěstovali všechny druhy obilí (pšenici, oves, ječmen, žito, proso), z luštěnin hlavně hrách. Z těchto plodin připravovali různé kaše, placky a jiná jídla. Pokrmy sladili medem, který získávali od lesních včel. Doplněním potravy byly pokrmy z mléka krav, koz a ovcí, maso ulovených ryb, zvěře a chovaných zvířat, hlavně vepřů. Způsob práce a řemeslné dovednosti uplatňované při výrobě nářadí dokládají nálezy rýčů, srpů, rad-

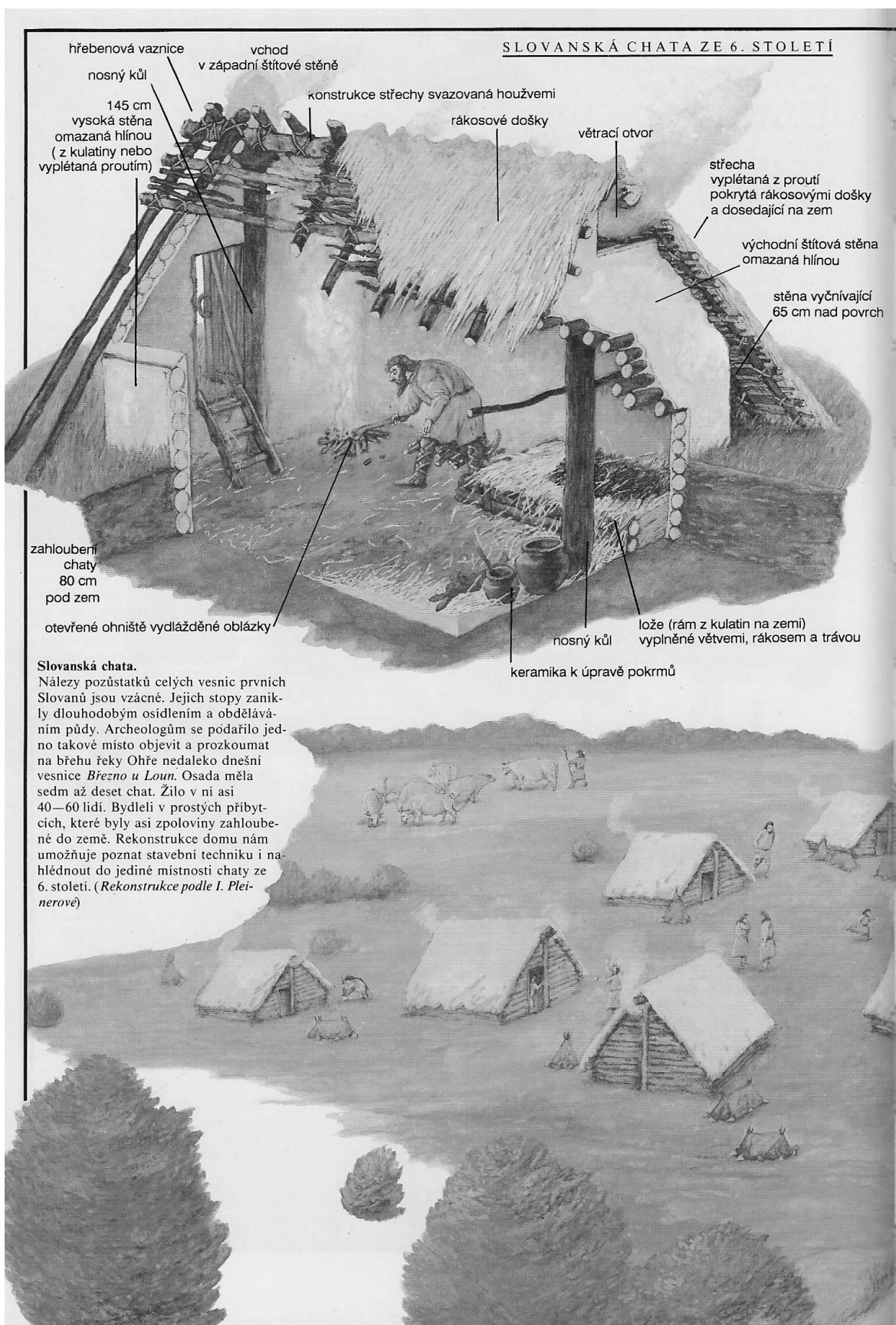
lic, nožů, seker, harpun, rybářských háčků. Železo bylo vzácné. Získání čistého kovu z železné rudy vyžadovalo mnoho znalostí a zkušeností. Většina denních potřeb — některé nádoby, nástroje a nářadí — byla proto ze dřeva.

Nejobtížnější prací bylo obdělávání půdy. Jednoduchý hák byl při orbě tažen dobyt看em. Takové oradlo půdu neobracelo, pouze rozrývalo. Proto se pozemky oraly dvakrát — podélně a napříč. Práce na poli byla namáhavá i proto, že nedokonale zoraná pole rychle zarůstala plevelem. Výnosy byly nízké — rolníci sklídili jen dva až třikrát více než zaseti. Tak tomu bylo tehdy i jinde v západní Evropě. Ze sklizně si zemědělci museli potřebné množství zrní uschovat pro příští setbu. Obdělávala se jen část půdy, ostatní ležela ladem, to znamená, že na ní rostla tráva a pásł se tu dobytek. Po zrytí dodávaly zetlelé zbytky rostlin půdě živiny stejně jako popel ze spálených křovin. I tak se však půda za několik let vyčerpala a rolníci museli hledat jiné místo, kde by založili nová pole a při nich si vybudovali nová obydlí.

Kromě práce na poli museli rolníci vyrábět i všechno ostatní, co k životu potřebovali — příst vlnu a len, tkát látky, stavět obydlí, plést košíky a vyřezávat nádobí i nářadí. Obyvatelé vesnic si výrobky vyměňovali mezi sebou. Tak byl život rolníků po mnoho století uzavřen v úzkém společenství vesnice a jejího nejbližšího okolí.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám.
Základní škola a Mateřská škola Veřovice, příspěvková organizace